

Center RS za poklicno izobraževanje

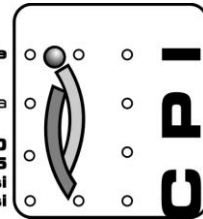
Ob železnici 16, 1000 Ljubljana

tel.: 01/ **5864 200**

faks: 01/ **5422 045**

e-pošta: **info@opi.si**

<http://www.opi.si>

POROČILO O KAKOVOSTI POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA

Šolsko leto 2007/2008

(IZVLEČEK POROČILA)

Ljubljana, september 2009

Besedilo ni lektorirano

1. Letno poročilo o kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja

Državno poročilo o kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja (v nadaljevanju PSI) oblikuje Center RS za poklicno izobraževanje (v nadaljevanju CPI) enkrat letno. Na podlagi državnih kazalnikov kakovosti oblikovanih v skladu z evropskimi priporočili (CQAF in EQARF) in potrjenih na Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje (v nadaljevanju Strokovni svet)¹, CPI oblikuje metodologijo zbiranja podatkov. Podatke zbere, analizira ter interpretira, ne da bi pri tem šole razvrščal. Poročilo predstavi Strokovnemu svetu in objavi na spletu.²

Državni kazalniki kakovosti v PSI so:

1. vzpostavljen celovit sistem vodenja kakovosti pri izvajalcih PSI;
2. delež učiteljev z ustrezno formalno stopnjo izobrazbe (oziroma z izpolnjenimi pogoji za delo na delovnem mestu učitelja, ki jih poleg izobrazbe predstavljajo še andragoško pedagoška izobrazba ter strokovni izpit);
3. delež učiteljev, ki sodelujejo v nadaljnjem strokovnem izobraževanju, spopolnjevanju in usposabljanju ter delež v ta namen vloženega denarja s strani izvajalcev PSI;
4. delež udeležencev izobraževanja, ki so uspešno zaključili izobraževanje v predvidenem času;
5. uspešnost udeležencev izobraževanja na zaključnem izpitu in poklicni maturi;
6. nahajanje udeležencev izobraževanja šest mesecev/eno leto po zaključenem izobraževanju;
7. delež sredstev, ustvarjenih s pripravo in izvedbo seminarjev po naročilu gospodarstva.

Predlagano je tudi spremljanje kakovosti po bolj kvalitativnih dimenzijah na treh področjih, kjer bi zbirali posebne dosežke šol/primere dobre prakse v širših tematskih področjih kot so na primer: sodelovanje z lokalnim gospodarstvom, razvoj na področju učenja in poučevanja (nove metode poučevanja in ocenjevanja, individualizacija, vzpodbujanje odličnosti), preprečevanje izključenosti in

¹ 101. seja Strokovnega sveta 5.10.2007

² ZPSI-1 (Ur.l. 79/2006) ter Pravilnik o upravljanju s podatkih o kakovosti šol (Ur.l. 112/2007)

izobraževanje mladine s posebnimi potrebami ipd. Spremljanje kakovosti na teh širših tematskih področjih bi lahko bila podlaga oblikovanju posebne nagrade za kakovost.³

2. Poročilo o kakovosti – šolsko leto 2007/2008

Spremljanje kakovosti na podlagi kazalnikov se izvaja postopoma. Prvo poročilo tako vsebuje analizo stanja glede na prve tri kazalnike in sicer:

1. kazalnik: ustanovljena komisija za kakovost, pripravljen načrt kakovosti in poročilo o kakovosti s predlogi ukrepov za izboljšanje;

2. kazalnik: delež učiteljev z ustrežno formalno stopnjo izobrazbe oziroma z izpolnjenimi pogoji za delo na delovnem mestu učitelja;

3. kazalnik: delež učiteljev, ki sodelujejo v nadaljnjem strokovnem izobraževanju, spopolnjevanju in usposabljanju, ter delež vloženega denarja.⁴

Oblikovali samo vprašalnik in ga posredovali vsem institucijam, ki so v šolskem letu 2007/2008 vpisovale v srednješolske programe PSI. Numerični podatki so predstavljeni v tabelah na straneh 7 – 10.

138 izvajalcev PSI sestavlja 91 samostojnih šol in šolskih centrov (v nadaljevanju šole), ki izobražujejo mlade v večini pa tudi odrasle, ter 47 organizaciji za izobraževanje odraslih (v nadaljevanju organizacije za IO). Izpolnjen vprašalnik je vrnilo 90 izvajalcev PSI (63 šol in 27 organizacij za IO), kar pomeni, da smo dosegli 65,2% odziv (Tabela 1).

³ Predlog kazalnikov za spremljanje in ugotavljanje kakovosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju, obravnavan na 101. seji Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

⁴ 101. seja Strokovnega sveta 5.10.2007

➤ **1. KAZALNIK**

Prvi kazalnik spremlja razvitost celovitega sistema vodenja kakovosti pri izvajalcih PSI v skladu z zakonodajo (ZPSI-1, 2006). V prvem letu spremljanja to predstavlja izpolnitev zakonskih določil: delujoča komisija za kakovost ter na spletnih straneh objavljeno letno poročilo o kakovosti, poleg tega pa tudi opredeljen načrt dela ter opredelitev ukrepov za izboljšanje kakovosti.

V prvem spremljanju smo ugotovili, da je 50 oziroma 36,2% izvajalcev PSI organiziralo komisijo za kakovost skladno z zakonodajo tako v smislu števila kot strukture članstva. Dodatnih 29 izvajalcev PSI je organiziralo skupino za kakovost, ki pa ne ustreza povsem zakonodajnim določilom.

Poročilo o kakovosti je oblikovalo 47 oziroma 34,1% vseh izvajalcev PSI, v času spremljanja (november in december 2008) je poročilo že objavilo 40 oziroma 29% vseh izvajalcev PSI. Vprašalnik je omogočal tudi opis dela komisije (oziroma skupine) za kakovost, s čimer smo pridobili informacije o delu na kakovosti za dodatnih 50 izvajalcev PSI, ki niso oblikovali letnega poročila o kakovosti. Delo na področju zagotavljanja kakovosti je tako načrtovalo 80 oziroma 58% vseh izvajalcev PSI, ukrepe za izboljšanje kakovosti pa je opredelilo le 23 oziroma 16,7% vseh izvajalcev PSI (Tabela 2).

➤ **2. KAZALNIK**

Drugi kazalnik ugotavlja stanje na področju usposobljenosti učiteljev za delo na delovnem mestu učitelja. Pogoji za delo na delovnem mestu učitelja so ustrezna formalna izobrazba, pedagoško-andragoška izobrazba ter opravljen strokovni izpit za področje vzgoje in izobraževanja. Tabela 3 prikazuje število in deleže sodelujočih izvajalcev PSI glede na posamezno kategorijo, tabela 4 pa število in deleže učiteljev sodelujočih izvajalcev.

V spremljavi smo pridobili podatke o izpolnjevanju pogojev za delo na delovnem mestu za 4.953 učiteljev. Ugotavljamo, da je vse tri pogoje izpolnjevalo 4.558 oziroma 92% učiteljev. Od 90-ih v spremljavo vključenih izvajalcev PSI je 15 oziroma 16,7% takih, katerih vsi učitelji izpolnjujejo vse tri pogoje za delo na delovnem mestu učitelja.

Učitelji lahko dopolnjujejo učno obveznost s poučevanjem predmetov, za katere nimajo ustrezne formalne izobrazbe (ZOFVI, Ur.l. RS, št. 79/03). Zato smo zbirali podatke o formalni izobrazbi v treh kategorijah in sicer število učiteljev, ki imajo ustrezno formalno izobrazbo za celotno učno obveznost, število učiteljev, ki imajo ustrezno izobrazbo za od 85% do 100% svoje učne obveznosti in število učiteljev, ki imajo ustrezno formalno izobrazbo za manj kot 85% učne obveznosti. Za 22 zaposlenih učiteljev pri 6-ih sodelujočih izvajalcih nismo pridobili popolnih podatkov o izpolnjevanju pogojev za delo na delovnem mestu učitelja.

Pri 41 (45,6% sodelujočih) izvajalcih PSI so imeli vsi zaposleni učitelji ustrezno formalno izobrazbo za celotno učno obveznost. Med 90% in 100% zaposlenih učiteljev z ustrezno formalno izobrazbo za celotno učno obveznost je imelo 30 (33,3% sodelujočih) izvajalcev PSI. Pri 19 (21,1% sodelujočih) izvajalcih PSI je bilo zaposlenih manj kot 90% učiteljev z ustrezno formalno izobrazbo za celotno učno obveznost. Ustrezno formalno izobrazbo za celotno učno obveznost je imelo 95,4% učiteljev vključenih v spremljavo.

Naslednja kategorija se nanaša na učitelje, ki so imeli ustrezno formalno izobrazbo za več kot 85% (in manj kot 100%) učne obveznosti. 19 (21,1% sodelujočih) izvajalcev PSI je imelo zaposlenih do 10% takih učiteljev, 5 (5,6% sodelujočih) izvajalcev PSI pa je imelo zaposlenih več kot 10% takih učiteljev. Glede na število v spremljavo vključenih učiteljev v to kategorijo sodi 1,6% učiteljev.

Glede na zadnjo kategorijo, tj. učitelji z ustrezno formalno izobrazbo za manj kot 85% učne obveznosti, pa so podatki sledeči. 27 (30% sodelujočih) izvajalcev PSI je zaposlovalo do 10% takih učiteljev, 11 (12,2% sodelujočih) izvajalcev PSI pa je zaposlovalo več kot 10% takih učiteljev. Delež učiteljev vključenih v spremljavo, ki sodijo v to kategorijo, znaša 2,4%.

Pri 46-ih (51,1% sodelujočih) izvajalcih PSI so imeli vsi zaposleni učitelji pedagoško andragoško izobrazbo. Pri 29-ih (32,2% sodelujočih) izvajalcih PSI je imelo pedagoško andragoško izobrazbo med 90% in 100% zaposlenih učiteljev. Pri 15-ih (16,7% sodelujočih) izvajalcih PSI pa je bilo zaposlenih manj kot 90% učiteljev s pedagoško andragoško izobrazbo. Učiteljev vključenih v spremljavo, ki so imeli opravljeno pedagoško andragoško izobrazbo, je bilo 97,1%.

Sodelujočih izvajalcev PSI, katerih vsi zaposleni učitelji so imeli opravljen strokovni izpit, je 28 oziroma 31,1%. Pri 39 (43,3% sodelujočih) izvajalcih PSI je bilo zaposlenih med 90% in 100% učiteljev z opravljenim strokovnim izpitom. Manj kot 90% učiteljev z opravljenim strokovnim izpitom je bilo zaposlenih pri 23-ih (25,6% sodelujočih) izvajalcih PSI. Delež učiteljev vključenih v spremljavo z opravljenim strokovnim izpitom je 94,5%.

➤ **3. KAZALNIK**

Tretji kazalnik ugotavlja stanje na področju nadaljnega izobraževanja in usposabljanja učiteljev ter delež sredstev, ki jih izvajalci PSI letno porabijo v ta namen. Glede na pridobljene podatke (4.504 učiteljev) se je v šolskem letu 2007/2008 nadaljnega izobraževanja udeležilo 90,4% učiteljev zajetih v spremljavi. Ti so bili zaposleni pri 87,8% sodelujočih izvajalcev PSI, 81,1% sodelujočih izvajalcev pa je za to tudi namenilo finančna sredstva. Tako je 33,3% sodelujočih izvajalcev PSI za izobraževanje namenilo do 0,49% vseh sredstev, 26,7% jih je namenilo od 0,5% do 0,99% ter 21,1% sodelujočih je bilo takih, ki so namenili več kot 1% (dva izvajalca PSI izstopata z 5% in 10% deležema, sicer deleži segajo do 2,4%). Povprečno so sodelujoči izvajalci PSI, ki so financirali nadaljnje izobraževanje učiteljev, za ta namen porabili 0,9% lastnih sredstev.

3. Tabele

Tabela 1:

Izvajalci PSI in sodelujoči pri spremljavi

Izvajalci PSI	Šole		Organizacije za IO		Izvajalci PSI skupaj	
	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>
Vsi izvajalci PSI	91	65,9%	47	34,1%	138	100%
Sodelujoči izvajalci PSI	63	69,2%	27	57,4%	90	65,2%

Tabela 2:

Izvajalci PSI glede na ustanovljeno komisijo za kakovost in objavljenim poročilom o kakovosti

1. KAZALNIK						
Število izvajalcev PSI	Šole		Organizacije za IO		Izvajalci PSI skupaj	
	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>
• z ustanovljeno komisijo za kakovost	45	49,5%	5	10,6%	50	36,2%
• z objavljenim poročilom o kakovosti	20	22%	20	42,6%	40	29%
• z opredeljenim načrtom dela	53	58,2%	27	57,4%	80	58%
• z opredeljenimi ukrepi za izboljšanje	16	17,6%	7	14,9%	23	16,7%

* Deleži glede na vse izvajalce PSI, glej Tabela 1

Tabela 3:

Izvajalci PSI glede na učitelje z izpolnjenimi pogoji za delo na delovnem mestu učitelja

2. KAZALNIK						
Izpolnjevanje pogojev za delo na delovnem mestu učitelja	Šole		Organizacije za IO		Izvajalci PSI skupaj	
	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>
Število izvajalcev PSI, katerih <u>vsi učitelji izpolnjujejo vse pogoje za delo</u>	7	11,1%	8	29,6%	15	16,7%
Število izvajalcev PSI glede na učitelje z ustrezno <u>formalno izobrazbo</u> za <u>100%</u> učne obveznosti						
• Vsi učitelji	18	28,6%	23	85,1%	41	45,6%
• Med 100% in 90% učiteljev	29	46%	1	3,7%	30	33,3%
• Manj kot 90% učiteljev	16	25,4%	3	11,1%	19	21,1%
Število izvajalcev PSI glede na učitelje z ustrezno <u>formalno izobrazbo</u> za <u>med 85% in 100%</u> učne obveznosti						
• Do 10% učiteljev	19	30,2%	0	0%	19	21,1%
• Več kot 10% učiteljev	5	7,9%	0	0%	5	5,6%
Število izvajalcev PSI glede na učitelje z ustrezno <u>formalno izobrazbo</u> za <u>manj kot 85%</u> učne obveznosti						
• Do 10% učiteljev	26	41,3%	1	3,7%	27	30%
• Več kot 10% učiteljev	8	12,7%	3	11,1%	11	12,2%
Število izvajalcev PSI glede na učitelje s <u>pedagoško andragoško izobrazbo</u>						
• Vsi učitelji	33	52,4%	13	48,1%	46	51,1%
• Med 100% in 90% učiteljev	26	41,3%	3	11,1%	29	32,2%
• Manj kot 90% učiteljev	4	6,3%	11	40,7%	15	16,7%
Število izvajalcev PSI glede na učitelje s <u>strokovnim izpitom</u>						
• Vsi učitelji	19	30,2%	9	33,3%	28	31,1%
• Med 100% in 90% učiteljev	33	52,4%	6	22,2%	39	43,3%
• Manj kot 90% učiteljev	11	17,5%	12	44,4%	23	25,6%

* Deleži glede na sodelujoče izvajalce PSI, glej Tabela 1

Tabela 4:

Učitelji glede na izpolnjene pogoje za delo na delovnem mestu učitelja

2. KAZALNIK						
Izpolnjevanje pogojev za delo učiteljev sodelujočih izvajalcev PSI	Šole		Organizacije za IO		Izvajalci PSI skupaj	
	$N_S=4.038$		$N_{IO}=915$		$N=4.953$	
	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>
Število učiteljev, ki izpolnjujejo vse pogoje za delo	3.744	92,7%	814	89,0%	4.558	92,0%
Število učiteljev z ustrezno formalno izobrazbo za 100% učne obveznosti	3.826	94,8%	897	98%	4.723	95,4%
Število učiteljev z ustrezno formalno izobrazbo za med 85% in 100% učne obveznosti	80	2%	1	0,1%	81	1,6%
Število učiteljev z ustrezno formalno izobrazbo za manj kot 85% učne obveznosti	108	2,7%	13	1,4%	121	2,4%
Število učiteljev s pedagoško andragoško izobrazbo	3.961	98,1%	849	92,8%	4.810	97,1%
Število učiteljev s strokovnim izpitom	3.860	95,6%	819	89,5%	4.679	94,5%

* Deleži glede na pridobljene podatke o učiteljih sodelujočih izvajalcev PSI

Tabela 5:

Izobraževanje učiteljev

3. KAZALNIK						
Izobraževanje učiteljev	Šole		Organizacije za IO		Izvajalci PSI skupaj	
	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>	<i>f</i>	<i>f%*</i>
Število izvajalcev PSI, katerih učitelji so se izobraževali	63	100%	16	59,3%	79	87,8%
<i>Podatke smo pridobil za sledeče število učiteljev</i>	<i>N_š=4.056</i>		<i>N_{IO}=448</i>		<i>N=4.504</i>	
Število učiteljev, ki so se izobraževali	<i>f</i>	<i>f%**</i>	<i>f</i>	<i>f%**</i>	<i>f</i>	<i>f%**</i>
	3.792	93,5%	279	62,3%	4.071	90,4%

* Deleži glede na sodelujoče izvajalce PSI, glej Tabela 1

** Deleži glede na pridobljene podatke o učiteljih sodelujočih izvajalcev PSI

Tabela 6:

Delež sredstev namenjenih za izobraževanje učiteljev

3. KAZALNIK										
Kategorizirani deleži sredstev namenjenih za izobraževanje učiteljev	0%		0,05%-0,49%		0,50%-0,99%		1%-10%		Skupaj	
	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>	<i>f</i>	<i>f%</i>
Število izvajalcev PSI glede na delež sredstev namenjenih za izobraževanje učiteljev	17	18,9%	30	33,3%	24	26,7%	19	21,1%	90	100%
Sodelujoči izvajalci PSI, ki financirajo nadaljnje izobraževanje učiteljev, za ta namen v povprečju porabijo 0,9% celotnih sredstev institucije.										

Besedilo pripravila:
Simona Knavs